

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe 1 lună 2 "
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

„Resolvare pacinică”

Conduita este un eflux al echilibrului moral și intelectual, sau al lipsei de echilibriu.

Când selecțiunea elementelor convingerei, care este motorul conduitei, se face pe baze morale, forța acestei baze oferă încredere, rezistență, abnegațiune și devotament.

Când lipsește această basă, și nădejdea biruinței, într-o luptă oarecare, tot mai e îndemnătoare, — atunci ne găsim în fața unei lupte necinstite.

E însă un principiu oarecare, profesat și pus în practică într-una în lupta vieții: „scopul scuza mijloacele”. Și s'a găsit chiar un mare politician și istoric, care a profesat idea, că și crima este permisă, dacă printr'însa se ajunge la un bine pentru un cerc mai întins, se apropie un ideal.

Biserica creștină însă n'a primit aceste principii, nici odată nu le-a aprobat, ci le-a perhoroscat; — și cu atât mai puțin poate admite ca astfel de „arme” să fie folosite de slugitorii săi.

S'apoi să vedem dacă e vorba de — un ideal pentru biserică?

Ne cuprinde un cumplit desgust când vedem, în coloanele unor ziare străine de interesele noastre, de neamul nostru și mai ales de biserică chier Aradului, — după informațiuni date de vre-un „fruntaș al bisericii române”, care se gherează de vorbitor „calm” și „neprecupat” și care zice că vorbește din duhul majorității obștei credincioșilor episcopiei române ortodoxe a Aradului.

Se împart „domniile” cu o cumpaneală machiavelică modernă, pentru săturarea unor apetituri și — înjosirea unor caractere de stâncă!

Lipsa de baze morale nu-l neliniștește pe nobilul informator, căci lipsa de scrupul dovedește, prin teoria sa pacificatoare.

Fie-care pornește din sine, — zice un proverb; și „desinteresatul” informator al unui ziar maghiar local, găsit-a mod să precupească persoanele tuturor demnitarilor noștri bisericesti, desemnând fie-căruia câte-un „os de ros”.

Pentru fericirea bisericii, și pentru mărirea lui Dumnezeu? Ce blasfemie!

Dar la un loc, unde se cere capacitate, valoare personală, care roade să dea, depusă fiind în ogrorul Domnului, nu este loc pentru vinători de mitră, pentru suspinațori după toiaș și podocabe.

Toiașul de arhieru îl va purta cel mai vrednic, nu cel mai dornic de dînsul! Demnitățile bisericesti nu mai sunt marfă de țerg!

Era licitărilor s'a sfârșit.

Și când vedem pe providențialul informator la muncă; împărțitor de ranguri și demnități, de ceata lui să-l întrebăm:

Unde-i vrednicia și destoinicia celor ce însinuă în sus, injuriează pe cei harnici, cinstiți și conștienți?

Dar eată-i că ei caută în jos să ademenească, fără să-și poată ascunde stigmațul păcatelor din față!

Și aceasta e luptă cu arme leale, cu conștiința curată, — când tulburătorii egoiști soluționează o „resolvare pacinică” într-o chestiune de viață și de viitor pentru biserică și neam?

Când mobilul conduitei e necurat; când armele de luptă sunt luate din arsenalul poftelor ademenitoare, — ademenescu-se păcătoșii nădăjduind biruința!

Un teolog.

Szell și Körber, după cum scrie „Budapesti Tudositó” continuă a confera asupra tarifelor vamale. Unele ziare maghiare aduc știrea că cei doi premieri n'au ajuns să formuleze încă punctele principale ale înțelegerii, ci sunt mari diferențe de păreri între dînșii.

Iosif Goldiș ca literat.

Ei unu, azi altu, mâne poate altu se adauge figurelor noastre mărețe din Pantheon; așa vedem continuându-se mereu seria în succesiune inspăimântător de rapidă, în carea dispare câte un bărbat eminent care în viață ne-a fost spre decor și onoare, ear după moarte, venerat și adorat, eternizează cu splendoare paginile istoriei noastre naționale. Suntem atât de debilitați în urma sarcinii, ce ne-a pus pe umeri mâna sinistră a sorții, atât de asurzătoare și loviturii ale destinului, ce pare a ne pune la probă grea îndelungă răbdarea noastră, virtuțile noastre creștine. De ce atâta încercare, atâta povară pe inima noastră, atâta ceață pe sufletul nostru, o spirit apărător? Nici un moment senin, de bucurie, nici o dalbă zi fără să nu acopere vr'un nor seninătatea sufletului nostru. Numai când privim la corpul mort al bărbatilor noștri iluștri, când ne revocăm în memorie trecutul și faptele lor splendide, ne mai înviorăm, ne mai părăsesc gândurile de suflet obositoare, uităm și căutăm consolare în soarte; atunci simțim că și în suferințe suntem fericiți. Fericiți. Mândria, ce ni-o deșteaptă spiritul lor imperatoric, figura lor imponentă, memoria lor sempiternă, ne face fericiți.

Flamura națională reia doliul, biserică română earăși lacrimăază și inima fiecărui Român adevărat de nou săngerează. Tăcut, afițiați privim în adâncul mormânt, în care descinsă acum un veteran; triști, neconsolați lacrimăm la crucea unui nobil Român; plângând, lamentăm la capul unui blând Archiereu. Trei calități distincte, în deplină armonie constituiesc individualitatea sufletească a iubitului prelat, cari în seama lor compun adevărată hierarchie: bunătatea inimii, înțelepciunea desăvârșită împreună cu iresistența spiritului, și destoinicia română. Prima calitate o mărtuiesc toți, cei-ce au avut fericirea a-l cunoaște, a veni în contact imediat cu preasăntitul Archiereu, dar mai mult pot mărturisii discipolii săi recunoscători. Această pleiadă îi aduce și acum, cu această ocaziune tristă prinsoșul grațitudinii sale adânc pentru toate consiliile paterne ce li-a dat; pentru cunoștințele împărțite cu sacrificare de sine; pentru nutriră sentimentul național, al iubirii de limbă și lege. Despre cele două din urmă calități vor vorbi cu elopuență analele noastre naționale, în deosebi știința română, pomenind cu desăvârșită laudă virtutea sa militară pe

câmpul de luptă în giural cestiunii ființei noastre etnice. Căci preasăntitul prelat a fost un brav oștean, care isbit-a cu bravură în cutezătorul adversar, ce tot mareu voia să urce pe Capitol; — un Camil, ce ferul aruncat-a ca contra pond strălucitorului șesaur gallic în cumpăna dreptății. — Astfel plătesc Români.

În un timp, când lupta pentru superioritate s'a decretat cu toată înverșunarea, în care cu toată bărbăția aveam să dovedim vigoarea noastră, spiritul nostru, geniul nostru; să ne justificăm provocarea noastră la originea dubitată, ear în urma aceasta pretensiunea noastră legitimă la moșia străbună: în acest timp a trebuit să punem în vibrare toată părțeaua creierilor noștri, — și încă pentru un adevăr incontestabil, — ca să asigurăm isbânda pe seama noastră. În această luptă, în carea adversarul avoa sprigin în aliați, noi singuri stat-am, ca stâncă de basalt, dând dovezi la lume despre valoarea noastră prin bravii noștri campioni. Lipsa acestora n'am simțit-o nici-odată; timpul mari și furtunoase au născut bărbăți de forță, intrepizi, iresistibili. Noi i-am admirat, îi priviam din giur cu uimire, i-am venerat, glorificat ca pe semi-zei, și li-am dat numele de Quirin.

Prin pășirea lor energică pe arenă s'a produs mișcarea literară cu scop de a ne trezi la cunoașterea de sine, a ne întări și îngrădi, ca mai târziu să poată tot mai rezoluță pentru afirmarea existenței noastre naționale. Viforul groznic, ce era de prevăzut, a fost inevitabil. Norul, ce s'a ridicat, păre a ne cutropi cu desăvârșire, ear prin vâsduh pătruns-a ca fulgerul un glas infrișcat, glasul de urgie inimică. Un popor aservit, mai mult animal decât om, un popor amorțit, ticăloșit, fără sentiment național, lipsit de demnitate, mai îndrăznește a se ilustra cu un trecut, ce ar mări mândria ori-cărui popor din lume? — se întreba calomnia, invidia și răutatea. O destin, ce tristă stare ai fost creat pe seama rămășiței poporului gigant de odinioară! Ce jug umilitor ai fost pus pe gâtul mândrilor Traianizi! Și ei, cei-ce nu s'au pierdut în ceața seculară, ci au rămas, ba vreau să rămână și mai departe aceea-ce erau: liberi pe liber pământ, nu s'au inspăimântat de săgețile norțifere, ce sburau necontentit d'asupra capului lor glorios, ci răspuns-au strigătului de ură cu ură, de moarte cu moarte. Batjocuriți, tiranizați în șirul veacurilor de-a-rândul — până și în timpul mai nou, fi ai unei biserici dripite la pământ, desconsiderate, adânc umilite: noi am cutezat a ne făi cu un nume, ce ne-a conservat originalitatea, ce mai târziu ne-a deșteptat din somnul letargic la viață și demnitate națională; nume, ce ne-a ridicat din umilire și ne-a mēnat spre libertate.

Suportarea suferințelor, nădușirea durerilor este dovada incontestabilă a virtuții, — et agere, et pati fortia Romanorum, — dar a suferi umilirea și înjosirea tuturor, eată ceea-ce a fost și este incompatibil cu demnitatea noastră națională. Plini de amărăciune și indignare, superbii pronepoși căutau scăpare din situațiunea lor impusă de soarte, voiau cu ori ce preț validitatea liberului lor arbitru. Scuturarea catenelor sclăviei este prima condițiune pentru a fi deamnă de a purta numele Romei. Înțele-gând șoaptele ei de înbărbătare, ei nu mai hesită, ci moarte ori libertate strigă toți. În urma ignorării seculare, a înjosirilor

multigenerare nu au desferat, nu au pierdut încrederea în sine; umilirea seculară nu li-a adumbrat gloria străbună: puternicul imbold în luptele viitoare, ci și-au ridicat fruntea sus nesfiți, călcând cu pas de mândrie dela întunec la lumină. Din mijlocul lor, din sinul bisericii umilite ridicat-o Providenția Mentorii, bărbăți străluciți, cari întreaga lor viață au muncit pentru a noastră mântuire, făcându-se astfel demni de recunoștința noastră, cari cu respect și venerațiune pomenim numele lor din generațiune în generațiune.

Ne-am iubit limba, ne-am iubit neamul, biserica, trecutul, tradițiunile și moravurile: aceste ne-au nisuit în luptă onorabilă să le apărăm. Dar ce e mai mult, numele și sângele nostru căutat-am să-l scoatem din foc mai iluștru, și mai geniu. Și când părea, că prepotența adversarului ne compleșește, ne amușește graiul, când necesitatea imperativă pretindea nouă argumente: nouă legiuim, atunci s'a dovedit geniul național mai puternic, mai fecund în producerea combatanților destoinici în lupta pentru întărirea noastră națională. Astfel ne-am pomenit în zorile unei lupte infrișcate de condei. La acest masacru literar a luat parte, mai bine zis a deschis focul din partea noastră savantul demnitar.

Născut și crescut în un timp, când poporul român se frământa în dreapta și expres al individualității noastre naționale, abia ridicându-se ca un fenice din cenușa sa, era încă nesocotită și desconsiderată; când se pregătea un proces de renaștere generală a națiunii române: imprejurările grele l'au convins de curând despre misiunea ce are de implinit. Provăzut cu un aparat istoric și lingvistic comparativ puternic, în mână cu arma zdrobitoare a cuvântului, nu întârzie, ci ca un Curtius, ce sare în prăpastie, pentru a obține îndurarea zeilor, grăbit-a a se înrola sub steagul, unde simțea că-l cheamă datorința. Așa-și explică părăsirea carierei publice, și — mai ales la indemnul marelui Andrei — intrarea lui în serviciul literelor și a bisericii naționale.

Nu mult după aceasta sună signalul, anunțând pericolul amenințător, de a fi spoliat de caracterul nostru, de demnitatea noastră, de tot ce ne reaminteste trecutul nostru epic; de a fi declarați în urma unei înfrângerii fatale înaintea lumii de seducători, mistificatori de adevăr, propăgatori ai unor dogme false, de visatori despre un trecut strălucit, despre o extindere pe basă istorică mincinoasă. . . . și câte mi de batjocuri toate ni-s'ar fi lovit de cap în umilire, cu mai infernală ură, decât pân' aci. Dar providenția a veghiat, și puterea geniului nimicirei la ultima încordare a săcat. De astă-dată soartea ne-a fost mai favorabilă, ne-am dovedit mai destoinici, ca ori-când, mai aprigi în judiciu, mai cumiți, mai elevați în spirit, neclintii în credință și virtute, energici în cuvânt.

Latinitatea română este desastru, răcneau unui adversari; este ridiculă raționau alții, este mândrie deșeartă opinau alții din castralele contrare. Asupra acestor fortărețe îndreptat-au atacul lor năprasnic, cugetând a ne scoate din locul nostru de apărare. Dar fără rezultat, căci toate loviturile au fost reținute de scutul român, și respinsă cu efect nimicitor. Iluștrul prelat fusă astă-dată primul, carele urcând cu asiduitate mureii, înfișcă cu bravură stindar-

dul românității sus pe parapet; a fost un moment solemn, de măreție națională, când adversarul temut capitulând, steagul a închinat. Ce grandios spectacol, ce zi fericită! Și prin mișcările de strigăte de bucurie, pătruns-a în lumea largă, ca un sublim, echou, cuvântul suveran: *Românii sunt latini.*

Atâta succes savant până la regretatul prelat n'a raportat; el a fost primul, în fața căruia a desarmat fanaticul dușman al românității noastre. Latinitatea limbii române fu recunoscută pe deplin pentru totdeauna. Așa s'a ridicat această chestiune de continuă controversă și dubietate în rezultatul ei final la rangul de dogmă, imutabilă, sempiternă. Astfel ne-a câștigat bravul legionariu o nouă izbândă, ilustrând cu razele gloriei sale trecutul nostru măreț, astfel a contribuit la învingerile noastre de pân' aci în mod incredibil de mult cu nouă victorie, ce va fi de eternă splendoare pentru știința română. Ceea-ce a urmat după aceste fapte n'a fost decât o urmare naturală, o dezvoltare firescă a lucrurilor. Această luptă pe teren istoric și filologic n'a fost decât un înălțător preluat al luptelor noastre de mai târziu cu caracter mai determinat.

Aceasta ne-a făcut preasfințitul, în Domnul adormit Ioan Iosif Goldiș. Ne-a apărat, pentru-că a fost tare, ne-a iubit, pentru-că a fost Român; a învins, pentru-că a fost erou; ne-a mărit, pentru-că mărirea lui este mărirea noastră. Cuius gloria, cuius virtus immortalitatem peperit. A cărui glorie, a cărui virtute a născut nemurirea. Vrem mai mult? Natura nu l-a fost înestrat decât cu 'n suflet mare și un corp slab, ce nu a ponosit muncă continuă încordată. Dar ceea-ce a săvârșit este destul: a fost în Marathon.

În totdeauna în momente de restricte și de desperare să ne aducem aminte de eroii nostri, să ne îndreptăm eugețul nostru către faptele lor mărețe, să ne reînspirăm spiritul lor imortal, ce planează d'asupra noastră, ne va da noua putere, ne va însufla nou curaj.

Ear acum, despărțiți fiind de el pentru totdeauna, să mai privim încă odată la mormântul, ce încheie din naintea noastră corpul nobilului legionariu, și în liniște să ne împrăștiem. Nu doar ca să-l uităm, ci ca să-l lăsăm să-și doarmă neconturbat somnul lin.

Eternă fie memoria lui!

Greg. Iorga.

Din Austria.

Situația politică. „Politik“, organul cehilor bătrâni, s'a rostit în ajunul redeschiderii ședințelor parlamentului în următorul mod: „Primejdurea momentană a activității parlamentare, provocată prin votarea asupra afacerii Cili, nu este grija de competență, de care este dl de Körber născut actual; cauza nervozității lui permanente zace afară de parlament și este de căutat în prima linie în diferențele serioase, cari domnesc între guvernul austriac și ungar în afacerea pactului austro-ungar și cari pricinuesc atâtea greutăți aproape nelvingibile în deslegarea problemei. Un parlament, în care pe timpul primelor tratări între Körber și guvernul ungar se pune în perspectivă propunerea pentru decretarea pe calea legii a limbii germane ca limbă de stat, întărită prin un „Hoch“ pentru Hohenzollern — contra căru „Hoch“ premierul nici nu a avut vre-o reclamație — așa un parlament de loc nu inspiră încrederea, că la cazul dat va ajura toate certele naționale și de limbă, spre a lăsa în toată puterea sa interesele statului“. — În casa deputaților au izbucnit în ședința din 9 Aprilie scene turbulente, ca în vremea obstaculării din vremea lui Bedeni, provocate prin Germanii radicali. Causa a fost, fiindcă nu s'a primit propunerea radicalilor de a se vota separat asupra celor două puncte din rezoluția, înaintată de partidele germane, apoi eară revocată, unde s'a postulat crearea unei școli industriale cehești, nu la Budweis, ci în districtul Egerului. Pretinsă votarea separată cu scopul de a zădărnici votarea școlii industriale de stat cehești, ca represalii pentru Cili. Când presidentul a vrut să aducă la votare rezoluția indivisă s'a ivit scandalul asurzitor, care a ținut atâtea vreme, până ce ședința nu a fost închisă, neputându-se face votarea. În fața scenelor turbulente partidele germane retraseră rezoluția; ea a fost însă reluată de poloni, apoi, abandonată fiind și de ei, de către dep. Plej, care s'a cunoscut, că Germanii doresc să scoată din buget punctul, care prevede crearea școlii industriale de stat cehești. Ședința a fost închisă fiind deschis războiul între Cehi și Germani. De va fi posibil a readuce liniștea, se va arăta curând. Turburarea activității parlamentare nu este însă nici pe placul plurității partidelor germane, foarte înclinate de a se alina. Unicii Cehi pun în curs părerea, că zădărnicierea activității parlamentare este aptă a da pe mâna lor conducerea politicii în Austria, la ce Cehii sunt purarea preparați. — A doua zi rezoluția Poj a fost primită continuându-se debaterile asupra bugetului. Partidul german popular, liberal și radical se află însă în opoziție; ultimul turbură neînțecat liniștea debaterilor.

Cum „luptă“ dl Mureșanu!

„Gazeta“ de Joi zice, că președintele clubului nu se poate demite în discuțiune publică cu dl Bogdan. Cu alte cuvinte „Tuzul“ dela Brașov nu va sta de vorbă

cu „fantele“. Nu ne surprinde de loc; îl cunoaștem pe dumnealul, că-i foarte grozav; a dovedit-o și față de alții. Dar pare-că totuși nu puneam tocmă — „Șaptea de ghindă“ să răspundă în numele „Tuzului“. De altfel — lucrul acesta îl privește pe dl Dr. A. Mureșianu. „Cum e sfântul, așa-i și tămăia“.

Zice însă: „Cât privește strania purtare a dlui Bogdan, — asupra acesteia vor avea să se pronunțe toți aceia, pe cari li privește. Aceasta e clar. O zic și eu! — Bine, că cel puțin acum începe președintele clubului „să vadă clar“ — de-ar și simți-o însă — că numai aceia, pe cari li privește, adevă: alegătorii, cari au fost de față la consultarea din chestiune sunt chemați, să constate: cine înfestează publicul cu lucruri „neexacte“ și „neadevărate“ sau cum le mai numește Gazeta „insanități“. Luăm deci notă de promisiune și deocamdată vom mai aștepta.

Apropos! Aș face o întrebare, dacă n'ar fi cu supărare: „Are dl Dr. A. Mureșianu cunoștință că delegațiunile pentru compunerea listelor electorale și au terminat deja lucrările și că din partea clubului nostru nu s'a luat nial o măsură de precauțiune în interesul alegătorilor români? Sau — noi suntem pasiviști, ear „Gazeta“ zice, că „președintele clubului își cunoaște datoritiile sale“.

Brașov, în 29 Martie 1902.

N. Bogdan.

Spicuri.

Astăvară la Crăciun

Măncam mere dintr'un prun,

Stai Române stai.

Eu cântană, tu cântană,

Cine ne-o mai fierbe zamă?

În numărul 1 dela 13 Aprilie „Gazeta Transilvaniei“, în articolul de frunte: „Un cuvânt către cetitorii nostri“, scris din incidentul aniversării a 18 a de când e ziar cotidian, face următorul apel:

„Stai Române și nu te pripri!

„Zeama ce se fierbe acum în oalele celor puternici nu-i pentru tine pregătită.

„Lengă frație cu fratele tău și-ți apără înainte de toate vatra și limba ta strămoșească!

„Atunci te vei face vrednic de ospățul nostru de odă și pentru tine!

fratele. Curat: Traian Mihai politic!

Tocilaș.

Încă o voce — română!

Sub titlul „Încă o voce română“ organul local maghiar intrat în apele d-lui Hamsea scrie următorul articol:

Cine o fi urmașul lui Goldiș? asta-i chestia zilei, la care însă a da răspuns hotărât e greu, pentru-că atât partizanii lui Hamsea cât și ai lui Mangra iau sigură izbândă, după-cum tot așa se laudă și oamenii candidatul proaspăt Ignatie Pap.

Care este părerea noastră despre această chestie, cititorii o știu.

Corespondența noastră a avut azi ocazia să vorbească cu un Român înafară de partid, care iată ce spune:

Candidat serios dintre cei trei — eventual cinci — numai Augustin Hamsea poate fi. Se înțelege că această distincțiune Români ultraiști n'ar primi o bucurie, pentru-că atunci ar fi îndepărtați dela oala cu mâncare pe care cu atât a isicțime au știut să pună mâna în urma credulității fostului episcop.

De când s'a ales vicar Mangra supra cea mai mare nenorocire a bisericii, ultraiștii au condus diecesa. Saturarea simțită peste tot o să l trântescă pe ultraiștii la apropiata alegere și va duce la victorie partida lui Hamsea. Partizanii lui Mangra au prigonit pe toți câți nu li-s'au închinat, și nu s'au dat îndărăt dela nici o măsură.

Au început răzburarea, dărîmarea la institutele centrale și li au sfârșit la cea din urmă parohie.

Pe directorul Seminarului și a pedagogiei și pe profesorii mai merituosi l-au făcut să demisioneze și să se retragă la mănăstire, ear pe cei rămași li șicanază într'una.

Sub directoratul lui Hamsea la institutul central erau 10—12 profesori; sub ultraiștii trei, un notar pensionat și vre-o 5—6 teologi țin prelegeri.

Programa preparandială pretinde din studiile pedagogice 16 ore pe săptămână, ear azi abea sunt 8 stăt la teologie cât și la pedagogie. Eată primul fruct al directoratului lui Ciorogariu.

Pentru istoria patriei și constituție se da 7 oare, vorbind numai de asta, și lăsând la o parte limba maghiară. Istoria patriei și constituția înainte vreme o preda Ciorogariu, acum însă un preot tiner crescut în Austria care nu poate cunoaște referințele noastre. Ciorogariu n'a îndrăznit să lase altuia această catedră? Oare între cei cari au terminat universitatea din Budapesta nici unul nu a învățat istoria?

Celoralte studii li-se consacră 36 ore și astfel sub directoratul lui Ciorogariu se lasă afară 80—130 ore, ceea ce ea drept cuvânt indignează pe ori ce episcop. Nu știm că inspectorul școlar regesc ce măsură a luat pentru a pune capăt și a sara aceste rele.

Nu aceea să decidă la examenul de învățător că oare este cinova rudenie ori mizerie cu Ciorogariu și capacitățile lui. Eată știlor și strigă: „Hamsea, vină împărăția ta!“

În preparandie propune ori și cine e prieten cu elica Ciorogariu. Oamenii căzuți aici din România propun istoria, limba română și alte studii. Elevi dați afară din gimnasiu pentru nepatriotism li luminează pe pedagogi și astfel putem zice că în preparandie domnește spiritul redacțiunii „Tribunei Poporului“. Dela noul episcop și dela actualul loc ținător cerem să pună capăt acestei stări de lucruri.

Să fie energetic sub Interregul scurt, ca la cea mai apropiată vacanță să joace rol ca persoană cu greutate.

Am reprodus aceste neadevăruri, denunțări și insinuări pentru a se în-

Tu mi-ai fost. . .

Tu mi-ai fost soarele în vara
Frumoasă 'mbelșugată!
Ne-am despărțit... și gerul iernii
Mă stăpâni deodată..

Dar dulcele iubirii tale
Mi-a încălzit tot gândul!
Azi iar cu flori să 'mpodobeste,
Din nou întreg pământul...

Când blânde florile se 'nchină
De-a vântului suflare
Un dor — ca și pe câmp o floare,
În suflet îmi — răsare...

Și de puterea razei tale
Mă încălzesc azi iară,
Când rîde, splendidă ca tine,
Frumoasa primăvară...!

Arad, 1902. Alexandru Aciu.

CLEOPATRA.

ROMAN

55

de

HAGGARD RIDER.

Traducere de Hero.

— Nu te teme — știu totul; și-ți spun, că tu n'ai sondat adîncimea josniciei, n'ai visat, cât de neagră e inima ei haină. Desigur te-ar fi omorît în Alexandria, dacă nu

i-ar fi fost frică că sfîndu-se de spre moartea ta, ar putea să-i causeze ei vrur rîu. De aceea te-a adus aici ca să pună să te asazineze în secret. . . Ce i-ai și putea da tu ei?

A câștigat amorul inimii tale și i s'a urât de firea ta puternică și de frumeeția ta. Ti-a răpit drepturile de naștere la tron, și pe tine, ca rege, te a silit, să-i stai între servitoarele ei la spate, când se ospătează. A aflat dela tine secretul mare al comoarei sfînte. . .

— Ah, ști?

— Le știu toate. Și în sara asta ai putut vedea, cum comorile adunate pentru lipsele Chemului se prădează pe luxul destrăbălat al stăpânei macedone a Chemului! Ai putut vedea cum și-a ținut jurământul, că te va lua de soț în toată cinstea.

Harmachis — în fine îți poți deschide ochii să vezi realitatea!

— Așa e, o vîd prea bine. Deși s'a jurat că mă iubește și eu ca un prost i-am crezut!

— Ti-a jurat că te iubește! răspune Charmion, ridicîndu-și ochii întunecați. — Îți vreau arăta acum, cum te iubește. Ști ce a fost această casă? Asilul preoților, și după cum ști preoții își au modurile și căile lor. Odăița aceasta mică a fost odinocară a superiorului, și cealaltă, care e jos dincolo de zid, era odăia de ședințe a celorlalți preoți. Toate acestea mi-li-a spus selava cea bătrână, care păzește casa, și ea mi-a descoperit aceea ce voese să-ți arăt acum...

Ear acum Harmachis să fi tăcut ca moartea, și să vii după mine.

Stinse lampa, și în semiobscuritatea ce pătrundea prin crăpăturile ferestrei, mă conduse de mână în partea opusă a odăii. Acolo apăsă peretele într'un punct și se deschise o ușă.

Intrarăm prin ea, și Charmion trase zăvorul.

Acum ne aflarăm într'o odăie mică, a cărei lungime putea fi de 5, ear lățimea de 4 coști; ochi totuși străbătea în ea o lumină slabă, ba sa auziau și voci — nu știu de unde.

Charmion lăsîndu-mă de mână, merse la ușa din față, la care se uită cu atențiune; pe urmă veni la mine și îmi șopti: „Liniște!“ — mă conduse înainte.

Atunci văzui că în perete sunt găuri pentru ochi, cari trecînd prin perete erau acoperite cu decorațiile sculptate în partea opusă a peretelui. Privii prin găurile, cari erau în fața mea și văzui următoarele:

La șase coști sub noi, era o altă odăie, care era iluminată cu lămpi parfumate, și mobilate luxos. Era odăia de culcare a Cleopatrei, și cam la distanță de 10 coști de noi sta Cleopatra pe o somieră aurită; și lângă ea ședea Antonius.

— Spune-mi murmură Cleopatra, (câci odăia asta era zidită așa, încât ori-ce cuvînt se auzia sus) — spune-mi nobile Antonius, și-a plăcut banchetel mîu sărac?

— Mi-a plăcut, zise Antonius cu vocea lui profundă militărească, — mi-a plăcut, stăpâna Egiptului; am dat și eu banchete

oficioase, dar așa ca al tău, n'am văzut în viața mea. Și deși sunt un bărbat necioplît și n'am decsteritate în vorbe dulci, cum le plac femeilor, adoc că la acea masă somptuoasă tu ai fost priveliștea cea mai strălucită! Vinul roșu n'a fost atât de roșu ca fața ta frumoasă, trandafirul n'aveau miros atât de dulce, ca parfumul părului tău și zărilor întunecat cu lumini schimbăcioase nu era atât de seducător ca ochii tăi albaștri ca marea!

— Cum! laude din partea lui Antonius? Vorbe dulci de pe buzele a celui, al cărui slove sunt așa de barbede? . . .

Ah, asta e într'adevăr laudă!

— Da continuă Antonius, — a fost banchet regesc acela, deși îmi părea rău că ai nimicît acel mărgăritar mare. . . Și oare ce voia să zică astronomul tău care striga orele, despre blăstămii lui Menka-Ra?

Pe fața aprinsă a Cleopatrei trecu o umbră.

— Nu știu. Nu de mult s'a rînit într'o bătaie, și mi se pare că s'a smintit la creier.

— Nu părea smintit, și avea ceva în voce care, și acum mai eună în urechi ca un oracul fatal. Și pe lângă asta te privia așa de sîbiatec, stăpâna Egiptului, cu ochii lui înșepători, ca unul care te iubește și te și urește tot-odată.

— E un om curios, și-o spun, nobile Antonius, și e învățat.

Uneori și eu aproape mă tem de el, căci e foarte versat în măștrile antice egiptene. Ști că omul acela e din sînge regal, și a țesut o conspirație contra mea!

vedera cu ce arme lucrează dl Hamsea pentru a ajunge — episcop.

Noroc că pe episcopul nu-l aleg însă oamenii cu patimă, ci un Sinod compus din fruntașii bisericii române cari prin votul lor au spus deja odată că dl Hamsea nu e bun pentru a fi episcop. *I se va spune, cu siguranță, și a doua oră, cu voturi ce vor crește în raport cu păcătoșia armelor de luptă ale puținilor d-sale aderenți.*

Din străinătate.

Regele Belgiei pentru sufragiu universal. După multe și cumplite lupte electorale, regele Leopold s'a hotărât a admite votul universal în toată Belgia.

În acest scop bătrânul Soveran a convocat un consiliu de miniștri spre a se lua o hotărâre definitivă în chestie.

Consiliul de miniștri a deliberat asupra oportunității votului universal și a decis că de oamdată el nu se poate.

Pentru a se preveni eventualele turburări parlamentare, reprezentanții naționali a fost trimisă acasă.

Parlamentul fiind dizolvat, se crede că turburările sângeroase ce continuă de câte va zile vor fi potolite.

Grațierea colonelului Grimm. Știrea după care colonelul Grimm, condamnat la moarte pentru crimă de înaltă trădare, ar fi fost grațiat de împărat, comutându-i se pedeapsa în închisoare pe viață, nu este adevărată. De asemenea știrile răspândite de presa străină despre niște pretinse tentative contra directorului poliției din Moscova, Trapoff, și contra generalului Bobrikoff, guvernator general al Finlandei, sunt curate născociri.

Războiul din Africa de Sud. Cu toate tratativele oficiale ce au avut loc până acum, nu s'a putut ajunge la nici o înțelegere între Anglia și reprezentanții războinicilor din Africa de Sud.

Lupta urmează mai înverșunată ca orl când. Guvernul englez anunță oficial

Rușii vor părăsi Manchuria. „Monitorul Imperiului” publică un comunicat al guvernului în privința tratatului relativ la Manchuria, precum și textul aceluia tratat.

După cuprinsul tratatului, Rusia aderă la restatornicirea autorității guvernului chinez, în Manchuria, obligându-se a-și retrage trupele în timp de 18 luni, dacă nu se mai produc desordine sau dacă atitudinea celorlalți Puteri nu constituie o piedecă la aceasta.

Comunicatul guvernului mai declară că remiterea administrației civile dela Nutschwang, chinezilor, se va face numai după ce trupele străine vor fi părăsit acest port și după ce administrația din Tien Tsin va fi fost de asemenea remisă chinezilor.

Dar eu l'am iuvins; nu l'am omorât însă, căci știa secrete, pe cari voiam să le cunosc și eu. Și într'adevăr îmi plăcea flosofia lui, și ascultam cu plăcere la vorbele lui profunde despre taine.

— Pe Bachus, îți spun, mă faci încă gelos de acel băețandru! Și acum, stăpâna Egiptului?

— Acum am stors din el toată știința și nu mai aveam motiv să mă tem de el. N'ai văzut că în cele trei seri trecute l'am pus să strige orele, cari treceau în decursul banchetului? Nici regii tărăți în triumfele romane n'au simțit chinuri mai amare ca acest flu de rege egiptean mândru, când sta rușinat după somiera mea!...

Aici Charmion îmi prinse mâna și mi-o strînse gingaș.

— Ei, dar n'are să ne mai molesteze cu profețiile lui de primejdie, continuă Cleopatra încet. — Mâne dimineață va muri... repede și în taină, nelăsând nici urmă după sine, despre soarta ce l'a ajuns. Sunt hotărâtă la asta — da, nobile Antonius, într'adevăr sunt hotărâtă... Și acum vorbind de el îmi trec fiori de frică prin vine. Aproape îmi vine po tă să dau imediat poruncă, căci până nu va muri n'am să respir liniștită... Și voia să se ridice.

— Lasă pe mâine, zise Antonius, prințindu-l mâna. — Soldații și așa beau acum și și ar termina rău afacerea. Apoi mi-e și milă. Nu-mi place să mă gândesc că omoară un om în somn. (Va urma).

Dacă guvernul chinez violează vre-una din prescripțiile tratatului relativ la Manchuria, guvernul rusesc nu se va mai considera legat prin tratat și va declina ori-ce răspundere pentru consecințele ce ar urma.

NOUTĂȚI.

ARAD, 15 Aprilie n. 1902.

La Curie a început erî desbaterile asupra mandatului naționalistului slovac Valasek. Se știe, că petiția a fost atacată pe motivul „agitațiunii contra nației maghiare”, despre care Valasek ar fi zis, într'o vorbire electorală, să se întoarcă în — Asia.

Cei cari au auzit aceste cuvinte — orî mai bine zis le-au scornit — sunt niște învățători de stat, notari și alți aderenți ai — „ideii”!

Apărător al mandatului este avocatul slovac cunoscut Dr. Faynor. Se crede că azi se va da verdictul.

Indemnity. În comisia financiară a Dietei s'a desbătut chestia de indemnizare ce trebuie să se resolve, votându-se guvernului un indemnity până la 1 Maiu, deoarece ce budgetul nu este încă votat, cise urmează cu discuția asupra lui.

La congregația comitatului Caraș-Severin, convocată în sesiune extraordinară, în ordinea de zi, comitetul permanent propune felicitarea noului ministru de comerț Horáczky printr'o adresă.

Dl C. Brediceanu luând cuvântul motivează de ce Românii nu pot să se alăture la adresa de felicitare către noul ministru. Sistemul politic inaugurat la 1867 s'a abătut în decurs de 32 de ani cel puțin de o mie de ori dela temelile sale, încât azi numai pentru-că ținem la națiunea noastră și la programul partidului național român, suntem decretați ca „antipatrioți” și „trădători” — zice oratorul. În chipul acesta sistemul actual ne face în mod artificial „trădători de patrie”, ear pe cel-țe joară în ideea de stat național maghiar ti... și tot în nume oficial, patrioți, antipatrioți industrial e infectat de puroii acestui sistem, și când colegul lui Horáczky, ministrul de agricultură Darávyi, zice în dietă „că toate teoriile trebuie puse la o parte față de unicul scop al regimului: crearea statului național maghiar”, pe care motiv nu are pă-mânt și ajutor de stat, decât numai pentru Ugurii și prefăcuții lor, — atunci să nu se mai aștepte dela noi aderențe, felicitări și asigurări de sprigin față de un nou ministru. Românii nu pot adera la adresa propusă, ci iau simplu la cunoștință comunicatul ministrului.

Demonstrație în Oradia. Patriotul democrat Vázsonyi Vilmos petrecând la Oradia, unde vrea să-și facă aderenți, a aranjat și niște demonstrațiuni, unde pe lângă cântarea lui Kossuth și a Marsiliezei, s'a strigat: „Jos clericali”, și era cât pe colo să fie bombardate câte-va instituțiuni creștine, indeosebi catolice.

Intunecime de lună. În 22 April va fi intunecime de lună. Intunecimea începe la 6 oare 17 minute, totală va fi intunecimea la 7 oare 26 minute și să terminează la 8 oare 52 minute. Intunecimea să va vedea în partea vestică a oceanului — Pacific, în Australia, Asia Europă, Africa și în partea estică a oceanului Atlantic. În Pesta va ră-sări luna la 6 oare 50 minute așa dar încă înainte de intunecimea totală.

Trădare de patrie în România. „Egyetértés” aduce știrea următoare: Să depezează din Iași că guvernul român de război, a pornit cercetare pe baza unei denunșări secrete, contra unor supuși ruși din Iași, pe cari denunșătorul îi suspicionează că ar fi spioni. Cercetare făcută în secret a descoperit lucruri senzaționale. Vr'o cățiva spioni ai Rusiei, cari, după-cum să spune, ar fi totodată și ofițeri ai statului major, deja de vreme îndelungată pregătise hartele ținuturilor și întăriturilor României din părțile Moldovei. Prin cercetare s'a descoperit și aceia că trădătorii au vîdut Rusiei toate planurile de mobilizare și de împărțirea trupelor, Rusiei. Descoperirile aceste au atins foarte mult guvernul român, care în interesul cercetării, ține secret de-

taururile. Locuitorii din Iași sunt foarte agitați. În București s'a conchemat îndată consiliu de miniștri și guvernul a hotărât se continue cercetarea cu cel mai mare secret. Ministrul president Sturdza cu următoarele cuvinte a raportat cazul regelui: „Majestate! E în pericol apărarea națională!”

Albumul fotografic al armatei române va apărea în curând la București. În capul Albumului vor fi reproduce două tablouri în oleiu, cari se află la Palat: „Trecerea Dunării de către armata română” și „Regele înaintea Calafatului”. Printre ofițerii regimentului 4 de doșiori va figura principesa Maria, comandanta de onoare a regimentului; ear printre cei ai regimentului I de geniu prințul Carol, ca șef de pluton. Prințul Ferdinand va fi reprezentat în capul diviziei a 4-a de infanterie, pe care o comandă.

Un savant român în Anglia. Dl Grigore Ștefănescu, profesor la universitate din București, membru al Academiei Române, a fost invitat să ia parte la întrunirea societății „British Association for the advancement of science” care se va ține, anul acesta, la Belfast în Irlanda, între 10 și 18 Septemvrie. Aceasta asociațiune, care se ocupă cu înaintarea științelor, cuprinde următoarele secțiuni: Secțiunea de matematică, Secțiunea de chimie, Secțiunea de geologie, Secțiunea de zoologie, Secțiunea de geografie, Secțiunea de științele economice și statistice, Secțiunea de inginerie, Secțiunea de antropologie, Secțiunea de fiziologie, Secțiunea de botanică, Secțiunea de științele educative. În această invitare se mai face cunoscut că prima sesiune a acestei asociațiuni s'a ținut la Belfast în anul 1874 și că atunci acest oraș avea 185.000 de locuitori, ear că acum populațiunea a crescut, în acest oraș, la 350.000 locuitori, creșterea foarte simțitoare într'un timp de 24 de ani; în ea se mai face cunoscut că variate și importante industrii și manufacturi au luat naștere de atunci în Belfast.

Veste despre moartea lui Boris Sarafoff. Se anunță din Belgrad că acolo a sosit din Sofia o depeșă după-care Boris Sarafoff, fostul president a comitetului-macedonian, a murit în urma unei boli. Trei și tocmai de aceea i-se fac multe comentare. După o versiune Sarafoff e victima unui atentat, după alta însă, el însuși ar fi lansat despre sine știrea aceasta să-și ridice prestigiul. Dealtfel Sarafoff numai zilele aceste a adresat o proclamație poporului Macedonian în care declară că el vrea să fie dictatorul Macedoniei și aceasta și operează să o ajungă, îndată când în Constantinopol erupe revoluția tinerilor turci. Sarafoff provoca pe toți creștinii să se adune sub stindardul său, pentru-că cine evită va fi al morții.

Romanul fetei de milionar. În Bern a murit zilele aceste sub operațiune medicală o nefericită tără-femeie, doamna Edgar Smirnof născută Iulie la Roche. Moartea i-s'a întâmplat între împrejurări mistice și în afacere s'a pornit cercetare strictă. Încă în 1896 s'a întâmplat că Edgar Smirnof a făcut cunoștința Iuliei la Roche, fiica unui demai multe ori milionar. Frumoasa Iulie era încă minoră și contra voinței tatălui ei s'a cununat întaină cu Smirnof. Bătrânul La Roche a fost foarte furios pentru aceasta, și când tinera părăce s'a reîntors în sermania, stat și-a închis fiica într'un institut de cură de lângă Contans. Tinera nevastă încă în noaptea aceea a fugit de-acolo căutându-și asil la bărbatul ei, cu care a trăit până acum în Bern. Nefericita femeie a rămas mai mulți copii. Poliția ține în secret rezultatul cercetării.

Inteligența română din Sânt Ana de Mureș și iar invită la Petrecerea de primăvară ce o va arangia Luni, în 28 Aprilie st. n., (adecă a doua zi de Paști). Venitul curat este destinat în favorul bisericii Sânt-Ana de Mureș la 10 Aprilie, 1902. Începutul la 7 oare seara. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 20 fil., de familie a 3 persoane 3 cor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumita și se vor cuita zi-rist ce. NB. Victualele sunt concretuate st. fam. Pentru beutură s'a îngrijit comitetul.

„Convorbiri Literare”. Nr. 4 din 37 1902 are următorul cuprins: I. A. Rădulescu. — Din posibile inedite ale lui Mihail Eminescu. I. Slavici. — Pesimismul lui Eminescu. P. Duleu. — Ifigenia în Taurida, act. I (traducere în versuri după Euripide).

N. Iorga. — Istoria lui Mihail Viteazul, Cap. 2: Schimbarea lui Mihail Vodă. Imprejurările la Poartă. Legăturile noastre cu Turcii. I. Atanasiu. — Considerațiuni generale asupra funcțiunilor sistemului nervos act reflex, act instinctiv și act intelectual. P. V. Haneș. — Corespondența din tinerețe a lui Mihail Kogălniceanu G. Bogdan-Duică. — Rătăcire. Roman de Ioan Adam (recenziune). N. Iorga. — Cronică și bibliografie.

Felurimi.

Un conte austriac la negusul Menelik. — Contele Eduard Wickenburg, care face o călătorie de explorare, deja dela începutul anului 1901, prin Africa orientală, a trimis la 20 Noemvrie, din portul Lamu, o scrisoare secretarului societății geografice din Viena, în care face cunoscută călătoria sa de până acum.

Contele Wickenburg a plecat pe la sfârșitul lui Ianuarie din Djibuti și înainte de toate a făcut o vizită negusului Menelik, căruia i-a cerut permisiune ca să poată călători prin țara lui.

Menelik, scrie contele, este un om foarte interesant și simpatic. În ochii lui se citește multă inteligență, ținuta lui e impunătoare și plină de bună voință, vorbirea plăcută; dar se vede că are energie în el pentru întemeierea și guvernarea unui mare imperiu.

Contele Wickenburg a format o caravană mare la Adis-Ababa, în capitala Abisiniiei și a plecat în fruntea acesteia, pe la sfârșitul lui Aprilie.

În decursul călătoriei sale, a ajuns de mai multe-ori să treacă prin ținuturi uscate, așa că a trebuit să sufere de sete.

Abia pela sfârșitul lui Noemvrie a ajuns la Lamu, care se află pe țărmul mării.

De aci, contele Wickenburg vrea să exploreze ținutul până acum necunoscut dintre Tana și Sabaki până la linia ferată din Uganda.

După aceea se va duce la Ladosau Tașada, ca să exploreze ținutul dintre lacul Rudolf și Nil.

Pe la mijlocul lui Maiu se va reîntoarce la Viena.

Londra, 15 Aprilie. La Chamberlain acasă s'a ținut erî un mare sfat, la care au participat miniștrii. După sfat, Chamberlain a fost primit în audiență de regele. Se crede că știri importante au sosit dela Kutschener.

În toate cercurile politice se comentează riu negociarea de pace. Toți sunt doriți să se pună odată capăt războiului. „Stardard” scrie însă că aceasta numai așa se poate dacă Burii se închină ear în schimb Englezii li-ar da autonomie.

Haaga, 15 Aprilie. Știrea că fiul lui Krüger ar fi deșus jurământul de fidelitate, nu este adevărată. El este în tabăra bură și continuă a lupta.

Bruzella, 15 Aprilie. Mișcările revoluționare socialiste iau din ce în ce proporții mai mari. Guvernul a luat întinse măsuri de precauțiune. În lupta dată între socialiști și miliție sunt peste o sută răniți și 6 morți. În orașele din provincie d'asement e fierbere mare și bătăi sângeroase s'au întâmplat.

Pe azi este anunțată greva generală.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici Barleanu.

Insertiuni și reclame.

Vindecat după o suferință de 24 ani de podagră și reumă Domnul Albert Müller în B. Pesta, V str. Vadász 42/K, inventatorul crucei electro-magnetice B. B. Nr. 86.967 primește următoarea scrisoare de recunoștință: Stimată Doamnă Müller! Am suferit 24 de ani de podagră și reumă, nimeni nu-mi putu ajuta, atunci încercă crucea D-Tale electro-magnetice R. B. Nr. 86.967, și după-ce o purtai 3 săptămâni, după prescriere, m'am vindecat deplin; pentru-ce îmi exprim mulțumirile mele, recomandând tuturor instrumentul d-tale excelent.

Cu stimă:

Louse Roller,

Ö-Buda, Str. Feld. 48.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solveste 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — *Darca de venit după interese încă o solveste instituiului separat.*

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

657 — 10

Direcțiunea instituiului.

„Mureșanul“

instituit de credit și economii, societate pe acții în

MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu caventii până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari instituiul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 — 58

Direcțiunea.

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulației sângelui, anemie, ameteții tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auz ul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceala la mâni și picioare, reuma podagră ischias, udulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la trectare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insierea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deaparte vindecă cu succes boalele afiștoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ arăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 — 66

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

— Cel mai bun croiul —

Insoțirea Căltunurilor din Arad

Strada-Bisericei (Palatul Minorităților).

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

gethe pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete,

apoi ghetete, comande și alte soiuri de încălțăminte, cizme de juft, veritabil rusesc, cizme pentru vânători, ghetete de Stiria.

Cele mai elegante ghetete de promenadă, de dans și de casă.

Toate acestea nu sunt încoruri de fabrică, dar sunt confecționate în propriile noastre ateliere, și mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghetete de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetete de dame, cât și la ghetete pentru bărbați, se poste avé numai dels noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite culori.

742 — 3

Prețuri ieftine de necrezut!

Numai articli de fabricție proprie!

Materie de calitate excelentă!

Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

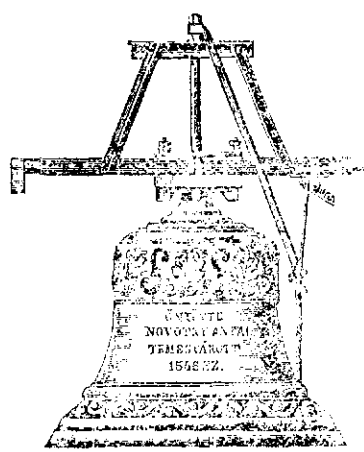

Turnătoria de clopote și de metal

a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric,

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiuștări de fer bătut, construite spre a le întores cu ușurată în cri ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin care ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adâne, mai limpede mai placut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem ve hiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

505 — 55